

2012

GAZİANTEP HAVA KİRLİLİĞİ İLE MÜCADELE EYLEM PLANI

GAZİANTEP ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ

01.07.2012

ŞEHİR - NÜFUS - ÇEVRE

aziantep, dünya üzerinde nüfusu 1 milyonu geçen 442 şehirden birisidir. Bu nedenle Gaziantep'in çevre sorunları metropol şehirlere ait çevresel sorunlar sınıfında değerlendirilmelidir.

Çevre sorunları insan faaliyetlerinden kaynaklanır. İnsan nüfusunun ve insan faaliyetlerinin yoğunlaştığı noktalarda, kaçınılmaz olarak kirlilikler de artış gösterir.

Günümüzde şehirlerin gelişmişlik kriterleri arasında;

- Doğal Kaynaklarını Verimli ve Sürdürülebilir Yönetebilme Becerisi
- İnsan Faaliyetlerinden Kaynaklı Atıkları ve Kirliliklerini, Yönetme, Geri Dönüştürme ve Bertaraf Edebilme Kapasitesi büyük önem arz etmektedir.

GAZİANTEP İLİ VE ŞEHİR MERKEZİNİN NÜFUS GELİŞİMİ

1960 yılından itibaren kent, kırsal ve toplam nüfus verileri aşağıda verilmektedir.

Sayım Yılı	Toplam		
	TOPLAM	KENT	KIRSAL
1960	434.579	195.816	238.768
1970	606.540	330.082	276.548
1980	808.697	512.745	295.952
1990	1140.594	821.127	319.467
2000	1.285.249	1.009.126	276.123
2010	1.700.763	1.501.566	199.167
2011	1.753.596	1.556.149	197.447

Tablodan da görüleceği üzere, son 50 yıl içinde il nüfusu yaklaşık 4 katı, kent merkezi nüfusu ise yaklaşık 8 kat artış göstermiştir. Bu nüfus artışı oranı, dünya üzerinde çok az şehrin yaşadığı bir artıştır.

Yaklaşık 1.500.000 insanın yaşadığı kent merkezinde yoğunlaşan insan faaliyetleri ve tüketim kapasitesinden dolayı çevre sorunları oluşmaktadır. Bu sorunlardan birisi de hava kirliliği sorunudur.

HAVA KİRLİLİĞİ

Hava kirliliği atmosfere bırakılan toz, gaz, duman, koku ve su buharı gibi kirleticilerin havanın doğal bileşimini bozarak canlılara zarar verecek yapıya dönüşmesidir. Hava kirliliğinin en büyük sebebi yakıtların yanması sonucu atmosfere verilen atık gazlardır. Gaziantep'te de özellikle kış aylarında gerek ısınmadan gerekse motorlu taşıtlardan kaynaklanan hava kirliliği şehrimizin önemli bir sorunu haline gelmiştir.

1- SANAYİDEN KAYNAKLANAN HAVA KİRLİLİĞİ

Gaziantep nüfusu ve endüstrisi hızla büyüyen büyük şehirlerimizden birisidir. İlimizde son 50 yılda kaydedilen hızlı değişim, tarihi ve kültürel zenginliğinin yanı sıra, bilim ve teknolojik gelişmelere açık bir kent olarak da adından söz ettirmektedir. İlimizdeki nüfus artışı, sanayileşme ve teknolojik gelişmelere paralel olarak Hava Kalitesinde de doğal olarak değişim yaşanmaktadır.

Gaziantep'te hava kalitesi üzerine etkisi olan başlıca kaynakların Organize Sanayi Bölgesi, Kösgeç Sanayi Bölgesi, Körkün Sanayi Bölgesi, Mücavir Alan Sınırlarına yakın olan Taş Ocakları, Çimento Fabrikaları, Konutlar ve Motorlu taşıtlar olduğu görülmektedir.

800'e yakın işletmenin bulunduğu Organize Sanayi Bölgesi şehrin 10 km kuzeyinde bulunmaktadır. Organize Sanayi Bölgesinde oluşan hava kirleticileri OSB'nin şehre olan uzaklığı ve şehrin hakim rüzgar yönünün batı- doğu istikametinde olmasından dolayı, şehir merkezinin hava kalitesi üzerine etkisi bulunmamakla beraber, OSB'nin Gaziantep genel hava kalitesi üzerine etkisi mevcuttur.

Küsget Sanayi ve Körkün Sanayi Bölgelerinde küçük ve büyük ölçekli sanayi tesisleri bulunmaktadır. Bu bölgeden kaynaklanan kirletici unsurlarda bu bölgenin şehir merkezine olan uzaklığı sebebiyle şehir merkezinin hava kalitesini etkilemektedir.

Şehrin muhtelif bölgelerinde bulunan taş ocaklarının doğrudan yerleşim alanları üzerine bir etkisi olmamakla birlikte, bu tesislerin faaliyetleri sonucu oluşan toz şehrin hava kalitesi üzerine olumsuz etkiler oluşturmaktadır.

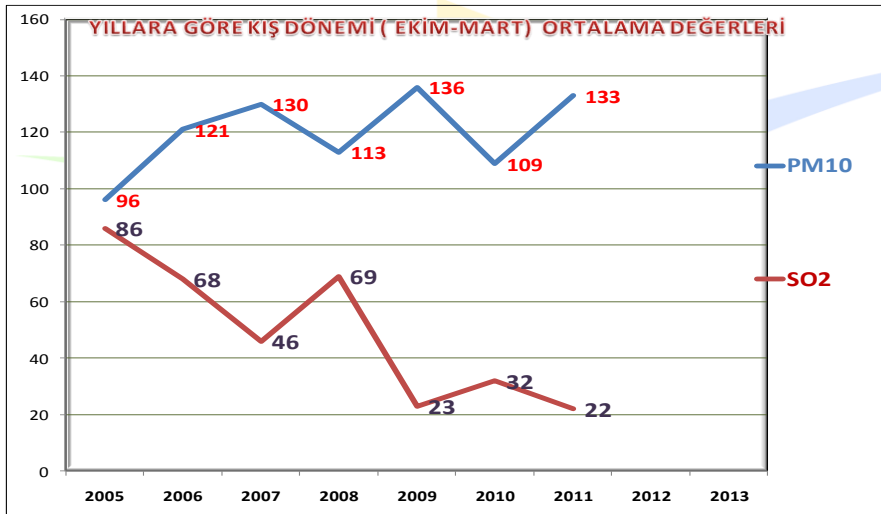

2- ISINMADAN KAYNAKLANAN HAVA KİRLİLİĞİ

Gaziantep'te hava kirliliği mevsimsel özellik göstermektedir. Kış ayları, sonbaharın geç dönemleri ile ilkbaharın erken dönemlerinde hissedilen ve tespit edilen kirlilik mevcuttur. Bu durum Gaziantep'te hava kirliliği kaynağının sanayiden ve motorlu taşıtlardan kaynaklanan bir kirliliğin değil, **ısınmadan kaynaklanan bir hava kirliliğinin etkin olduğunu** göstermektedir.

Gaziantep'te, gerek sanayi tesislerinin yoğunlaştığı alanların yer seçimlerinin hava kalitesi bakımından doğru yapılmış olması, gerekse de sanayide ağırlıklı olarak kullanılan enerji kaynaklarının (elektrik, doğalgaz) kirlitici vasıflarının düşük olması nedeni ile kent yerleşmesi üzerinde sanayi tesislerinden kaynaklı hava kirliliğinin etkisi oldukça düşüktür.

İlimizde, özellikle ısınma amaçlı olarak fosil yakıtların kullanımının son yıllarda artması sebebiyle, şehrimizdeki hava kirliliğinde artışlar meydana gelmiştir. Bu kirliliğinin nedeni ise, yakıt türünün ve çeşidinin kirlitici vasfının yüksek olmasıdır.

Şehrimizde doğalgaz çalışmaları 2004 yılında başlamıştır. 2006 yılında Organize Sanayi Bölgesi doğal gaz kullanmaya başlamıştır. Meskenlerde ise doğal gaz altyapı çalışmaları devam etmekle birlikte Karşıyaka –Merve şehir bölgesine doğalgaz Kasım 2007 yılında verilmeye başlanmıştır. 2008 yılı sonunda da şehrin yeni yerleşim alanları Atatürk Mah. ve Batıkent Mahallesiye doğalgaz verilmiş meskenlerde kullanılmaya başlanmıştır.

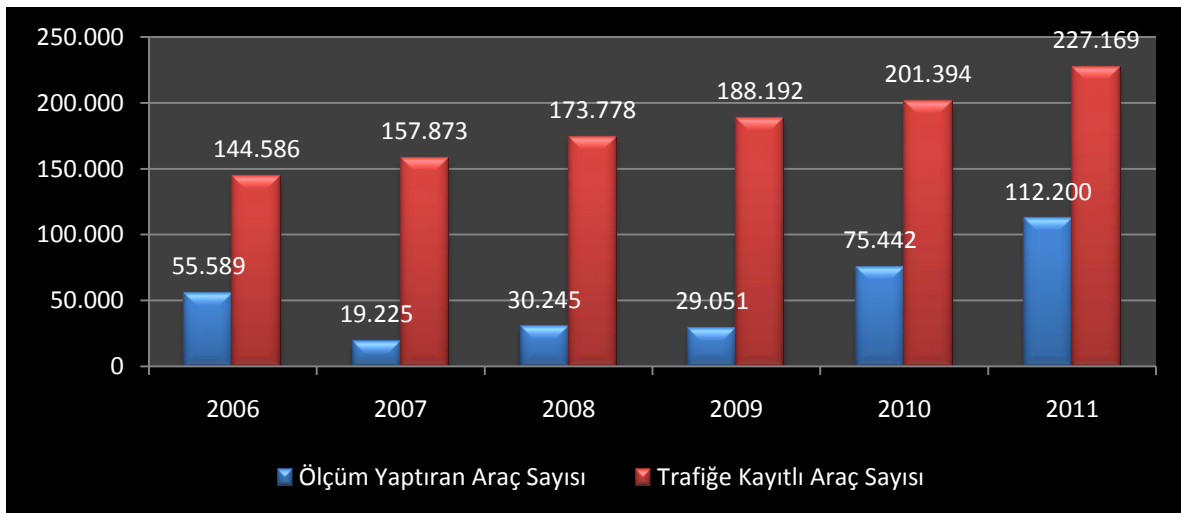
2011 yılı sonu itibari ile Gaziantep ilinde (Merkez ilçeler) toplam **365.000** adet hane vardır ve doğalgaz abone sayısı **65.836**'dir. Doğalgaz kullanım yüzdesi % 18'dir. Bu rakamdan da görüldüğü üzere **ilimizde doğalgaz kullanım oranı henüz son derece düşük seviyelerde kalmaktadır.**Gaziantep ili hava kalitesi ölçüm sonuçları incelendiğinde SO₂ değerlerinin normal olduğu, ancak PM10 değerlerinin sınır değerleri dönem dönem aştığı görülmektedir.

3- MOTORLU TAŞITLARDAN KAYNAKLANAN HAVA KİRLİLİĞİ

Şehrimizde, motorlu taşıtlardan kaynaklanan kirleticilerin hava kirliliği üzerine etkisi de mevcuttur. Özellikle sabah saatlerinde organize sanayi bölgesine işçi taşıyan servisler ve belediye otobüslerinin egzozlarından çıkan dumanlar havayı olumsuz etkilemektedir. İlimizde trafiğe kayıtlı araç sayısı yıllar itibarıyla tablo 1’de verilmiştir.

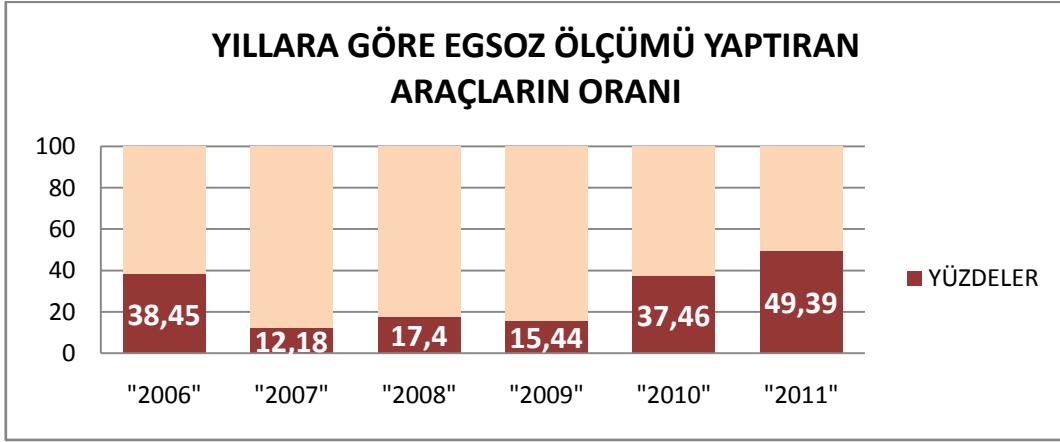
Tablo 1: İlimizde trafiğe kayıtlı ve egzoz emisyonu yaptıran araç sayısı

Yıl	Egzoz Emisyon ölçümü yaptıran araç sayısı	Trafiğe Kayıtlı Araç Sayısı
2006	55.589	144.586
2007	19.225	157.873
2008	30.245	173.778
2009	29.051	188.192
2010	75.442	201.394
2011	112.200	227.169
2012 (5 ay)	28.863	

Şekil 1: Gaziantep’te trafiğe kayıtlı ve egzoz emisyon ölçümü yaptıran araç karşılaştırması

Tabloda da görüldüğü üzere, egzoz emisyon ölçüm oranında en büyük değere 2011 yılında ulaşılmış ve trafiğe kayıtlı toplam araçların yaklaşık %50’sinin egzoz emisyon ölçümü gerçekleştirilmiştir.

Özel ölçüm istasyonlarına yetki devri yapılan 2007 yılında, daha önceki yıllara göre düşüş gösteren egsoz emisyonu yaptıran araç sayısı, yıllar ilerledikçe artış göstermiş ve 2010 yılında 2006 yılındaki oran yakalanmış ve geçtiğimiz yıl son altı yılın en yüksek oranına çıkmıştır.

Ancak bu oranın daha da yükseltilmesi gerekmektedir. Ayrıca egsoz ölçümü için yetkilendirilmiş özel firmaların, egsoz ölçüm uygulaması standartlarına ne kadar uygun davrandıklarının da düzenli olarak kontrol edilmesi gerekmektedir.

4- GAZİANTEP’TE MEVCUT HAVA KALİTESİ DURUMU

İlimizde özellikle fosil yakıtların kullanımının son yıllarda artması sebebiyle, şehrimizdeki hava kirliliğinde değişimler meydana gelmiştir. Gaziantep ili son 5 yıllık hava kalitesi ölçüm sonuçları tablo 2’de görülmektedir.

Tablo 2: Son beş yıllık hava kalitesi ölçüm değerleri

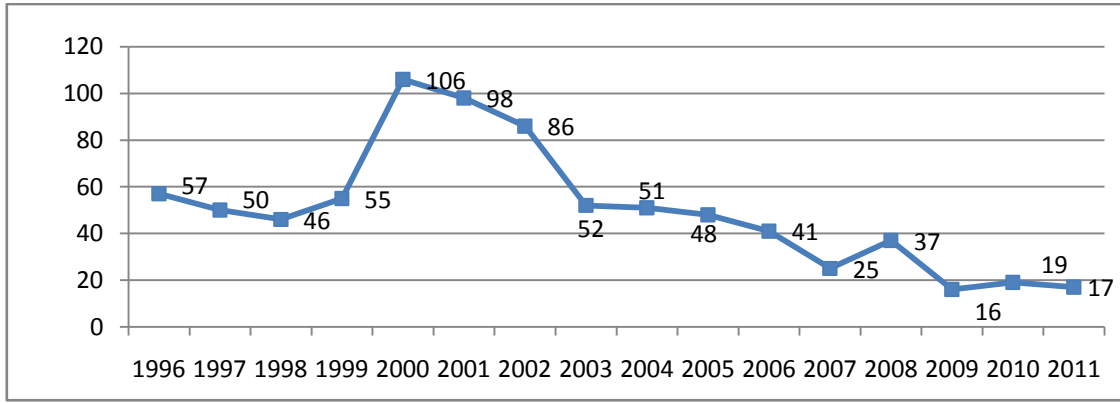
		OCAK	SUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AGUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	ORT.
2006	SO2	81	61	29	6	4	5	2	13	55	5	73	159	41
	PM	125	145	107	87	74	87	63	139	73	79	120	150	104
2007	SO2	101	45	23	6	3	3	3	3,4	6,9	10,3	26,5	69	25
	PM	149	134	98	67	141	75	70	75,2	91,7	138,2	140,7	123	109
2008	SO2	132	47,9	22,3	9,6	1,3	1,8	3,4	5,6	1,4	2	18,2	60	25
	PM	130	126	138,2	159,3	52,4	51,5	60	75,2	61,2	96	133,4	168	104
2009	SO2	54	13	10,3	9,7	7,7	8,4	7,8	11	8,4	11,3	23,2	28,8	16
	PM	153,4	171	134,1	65,7	55,5	72,16	49,5	48	45,5	114	124,8	120,5	96
2010	SO2	34	36,1	29,8	14,9	5,2	3,8	2	5	4	4	44	44	19
	PM	125,1	123,7	103,8	48	27	35,9	24	34	33	67	96	138	71
2011	SO2	41	32	24	9	4	3	32	3	5	6	25	52	17
	PM	151	122	99	95	68	53	68	62	90	112	124	192	103

Gaziantep’te hava kalitesi ölçümleri 1996-2005 tarihleri arasında manuel olarak yapılmaktayken, ilimize 2005 yılında otomatik hava kalitesi ölçüm cihazının kurulması ile 2006 yılından itibaren ölçüm verileri AB Standartlarına uygun hale gelmiştir.

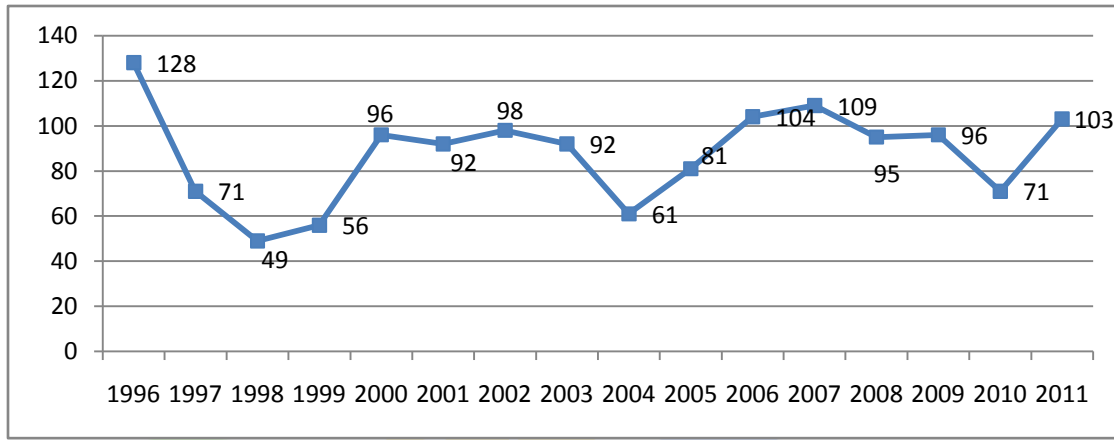
Tablo 3: Gaziantep'in kış dönemlerinde (Ekim-Mart) günlük SO₂ ve PM ölçümleri ortalama değerler (µg/m³)

		Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Ortalama
1997	SO ₂	9,4	71,8	104	105	129	88	85
	PM	46	84,7	104	136	143	88	100
1998	SO ₂	9	26	89	111	116	84	73
	PM	29	53	92	109	98	66	75
1999	SO ₂	11	121	165	130,5	115	95	101
	PM	32	96	169	108	73	65	91
2000	SO ₂		103	115	84	108	130	108,0
	PM		108	118	112	108	88	107
2001	SO ₂			133	85	137	85	110,0
	PM			113	120	109	76	105
2002	SO ₂			39	142	99	80	90,0
	PM			139	138	98	78	113
2003	SO ₂		47	72	126	25	20	58,0
	PM		91	91	118	94	110	101
2004	SO ₂		71	86	56	39	29	58
	PM		106	74	45	51	49	65
2005	SO ₂	50	89	110	128	89	51	86
	PM	90	125	165	82	74	42	96
2006	SO ₂	5	73	159	81	61	29	68
	PM	79	120	150	125	145	107	121
2007	SO ₂	10,3	26,5	69	101	45	23	46
	PM	138,2	140,7	123	149	134	98	130
2008	SO ₂	2	18,2	60	132	47,9	22,3	47
	PM	96	133,4	168	130,9	126	138,2	132
2009	SO ₂	11,3	23,2	28,8	54	13	10,3	23
	PM	114	124,8	120,5	153,4	171	134,1	136
2010	SO ₂	4	44	44	34	36,1	29,8	32
	PM	67	96	138	125	123	103,8	109
2011	SO ₂	6	25	52	41	32	24	30
	PM	112	124	192	151	122	99	133

Gaziantep'te özellikle 1998 yılından 2000 yılına kadar kömür kullanımı ekonomik sebeplerden dolayı çok fazla artmıştır. Kömür kullanımının artması ve o zamanlarda alternatif bir yakıt bulunmaması ve tedbirlerin yetersizliği sebebiyle hava kirliliği bu dönemlerde artmıştır. Ancak, Doğal Gazın 2007 yılından itibaren şehir kullanımına verilmesi ile birlikte yıllar geçtikçe doğal gaz kullanım oranı da yaygınlaşacağından hava kirliliğinde önemli azalmalar beklenmektedir. Bu öngörülerimizi aşağıda verilen grafiklerde doğrulamaktadır.

Şekil 2: 1996- 2010 yılları ortalama yıllık SO₂ alıcı ortam konsantrasyon grafiği

Şekil 3: 1996- 2010 yılları ortalama yıllık PM₁₀ alıcı ortam konsantrasyon grafiği

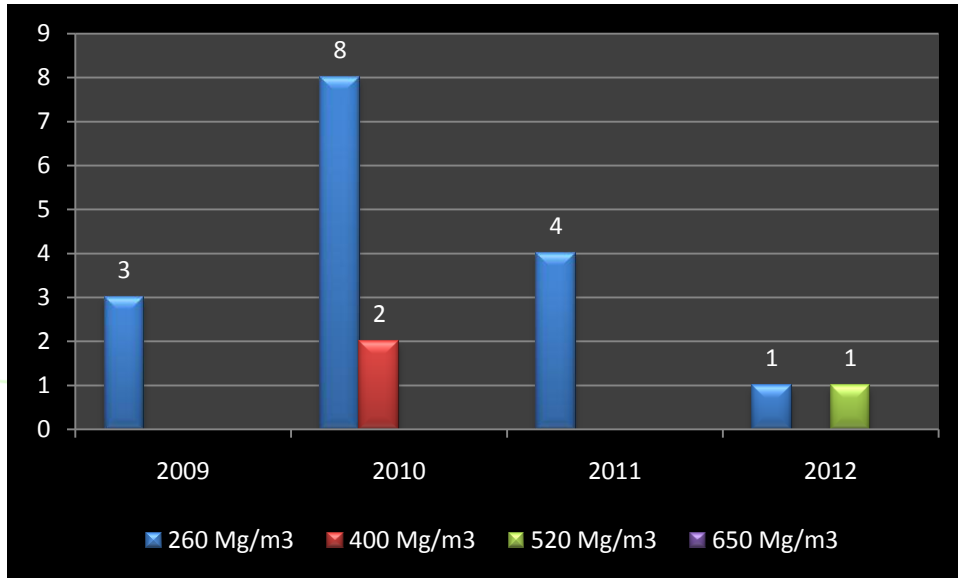
Gaziantep'te özellikle geçtiğimiz son 5 yıllık periyotta konutlarda kömür kullanımının artmış olmasından dolayı hava kalitesi bozulmuştur. Aynı zamanda son 5 yıllık zamanda şehrimizde bulunan motorlu kara taşıtları sayısında da önemli bir artış olmuştur.

Gaziantep'te nüfus yoğunluğu ile birlikte özellikle Karataş, Değirmişem, Sarıgüllük, kent merkezindeki düşük rakımlı bölgeler ve şehrin özellikle doğu ve güneydoğusunda bulunan kenar semtlerde çok fazla kullanılan kömür hava kirliliğinin birinci derecedeki nedenidir. Buna bağlı olarak, şehir merkezinde özellikle kış aylarında hava sirkülasyonunun az olması ve basınç etkisiyle kirlenici gazlar şehrin alçak bölgelerinde yoğunlaşmaktadır.

Son yıllarda şehrimizde meteorolojik inversiyon olayı ile de karşılaşmaktadır. Bilindiği üzere inversiyon soğuk hava katmanının daha yukarıdaki sıcak hava katmanı tarafından tutulmasıyla oluşan atmosfer olayıdır. Rüzgar olmadığı zaman, kirlenicilerin dağılması olanağı bulunamamakta ve hava bir nevi asılı kalmaktadır. İversiyon olayının olduğu günlerde havada bulunan partikül ve kirleniciler sabit durumda kalmaktadır. Bu durum da hava kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir.

Tablo 4: Gaziantep hava kalitesi uyarı eşiği istatistik tablosu

GAZİANTEP HAVA KALİTESİ UYARI EŞİĞİ İSTATİSTİK TABLOSU (PM ₁₀)				
YILLAR	2009	2010	2011	2012
KİRLETİCİ	PM ₁₀	PM ₁₀	PM ₁₀	PM ₁₀
1.SEVİYE UYARI EŞİĞİ 260 µg/m ³ -Aşan Gün Sayısı	3	8	4	1
2.SEVİYE UYARI EŞİĞİ 400 µg/m ³ -Aşan Gün Sayısı	0	2	0	0
3.SEVİYE UYARI EŞİĞİ 520 µg/m ³ -Aşan Gün Sayısı	0	0	0	1
4.SEVİYE UYARI EŞİĞİ 650 µg/m ³ -Aşan Gün Sayısı	0	0	0	0

Şekil 4: Hava kalitesi uyarı eşiği aşım gün sayısı grafiği

Tablo 5: Hava kalitesi uyarı eşiği aşım gün sayısı

GAZİANTEP HAVA KALİTESİ UYARI EŞİĞİ İSTATİSTİK TABLOSU (SO ₂)				
YILLAR	2009	2010	2011	2012
KİRLETİCİ	SO ₂	SO ₂	SO ₂	SO ₂
1.SEVİYE UYARI EŞİĞİ 500 µg/m ³ -Aşan Gün Sayısı	0	0	0	0
2.SEVİYE UYARI EŞİĞİ 850 µg/m ³ -Aşan Gün Sayısı	0	0	0	0
3.SEVİYE UYARI EŞİĞİ 1100 µg/m ³ -Aşan Gün Sayısı	0	0	0	0
4.SEVİYE UYARI EŞİĞİ 1500 µg/m ³ -Aşan Gün Sayısı	0	0	0	0

İlimizde hava kalitesi ile doğrudan ilişkili verilere göz attığımızda;

Yasal mevzuat doğrultusunda Hava kirliliği ile mücadelede sorumlu kurumların Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı ve İlçe Belediye Başkanlıkları olduğu,

Bazı dönemlerde ilimizde inversiyon olayı meydana geldiği, Endüstri Tesislerinden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde ilimizde emisyon izni alan sanayi tesisi sayısının 222 olduğu,

Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde katı yakıt satış izin belgesi alan işletme sayısının 392 olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Yıllar itibari ile SO₂ ortalama sınır değerleri

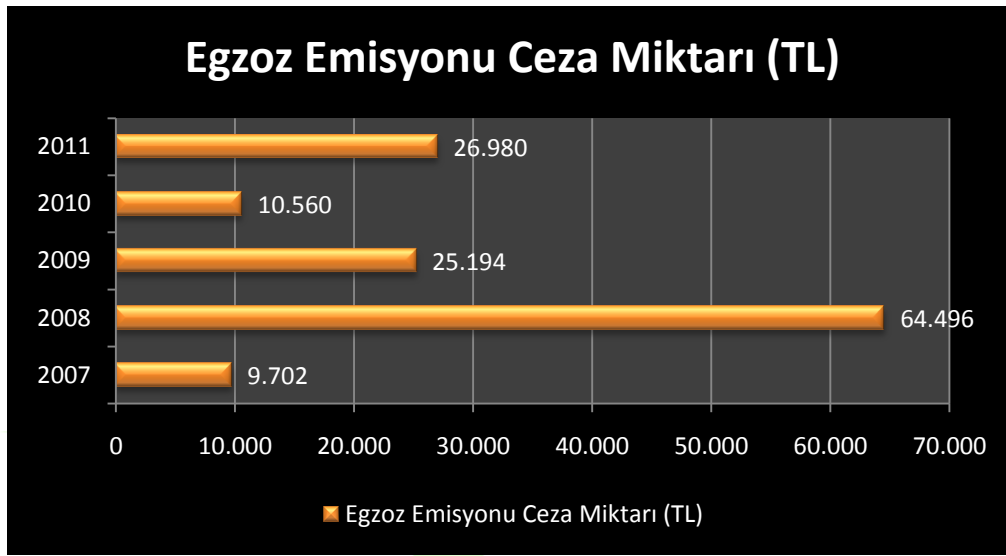
YILLAR	2009	2010	2011	2012	2013
KVS-SINIR DEĞERİ (GÜNLÜK)	370 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	340 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	310 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	280 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	250 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
KVS-SINIR DEĞERİ AŞAN GÜN SAYISI	0	0	0		
UVS-SINIR DEĞERİ KIŞ DÖNEMİ	225 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	175 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
KIŞ DÖNEMİ ORTALAMA	25	0	0		
YILLIK ORTALAMA SINIR DEĞER	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
YILLIK ORTALAMA	16	19	18	0	

Tablo 7: Hava kalitesi günlük sınır değer aşım istatistiği ve kış dönem ortalaması

GAZİANTEP İLİ HAVA KALİTESİ İSTASYONU GÜNLÜK SINIR DEĞER AŞIM İSTATİSTİĞİ VE KIŞ DÖNEMİ ORTALAMASI						
YILLAR	2009	2010	2011	2012	2013	
KVS-SINIR DEĞERİ (GÜNLÜK)	260 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	220 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	140 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	
KVS-SINIR DEĞERİ AŞAN GÜN SAYISI	3	18	40	24		
UVS-SINIR DEĞERİ KIŞ DÖNEMİ	178 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	156 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	134 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	112 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	90 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	
KIŞ DÖNEMİ ORTALAMA	105	109	133			
YILLIK ORTALAMA SINIR DEĞER	132 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	114 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	96 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	78 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	
YILLIK ORTALAMA	87	72	103	124		

EGZOZ EMİSYON ÖLÇÜM VERİLERİ					
Yıllar	Ölçüm Yaptıran Araç Sayısı	Trafiğe Kayıtlı Araç Sayısı	Ölçüm Yaptıran Araç Oranı %	Ölçüm Yapan İstasyon Sayılı	
2003	51.919	--	--	1 adet (Vakıf)	
2004	53.320	--	---	1 adet (Vakıf)	
2005	55.351	117.242	%41,9	1 adet (Vakıf)	
2006	55.589	132.116	%38,2	1 adet (Vakıf)	
2007	27.788	157.873	%17,6	17 Adet (Özel Servis)	
2008	35.788	173.778	%20,6	14 Adet (Özel Servis)	
2009	27.836	188.192	% 15,1	18 Adet (Özel Servis)	
2010	89.560	223.944	% 34,6	22 Adet (Özel Servis)	
2011	112.200	227.169	% 49,39	27 Adet (Özel Servis)	

Tablo 8: Egsoz emisyon ölçüm verileri

Şekil 5: Egsoz emisyon ceza miktarları

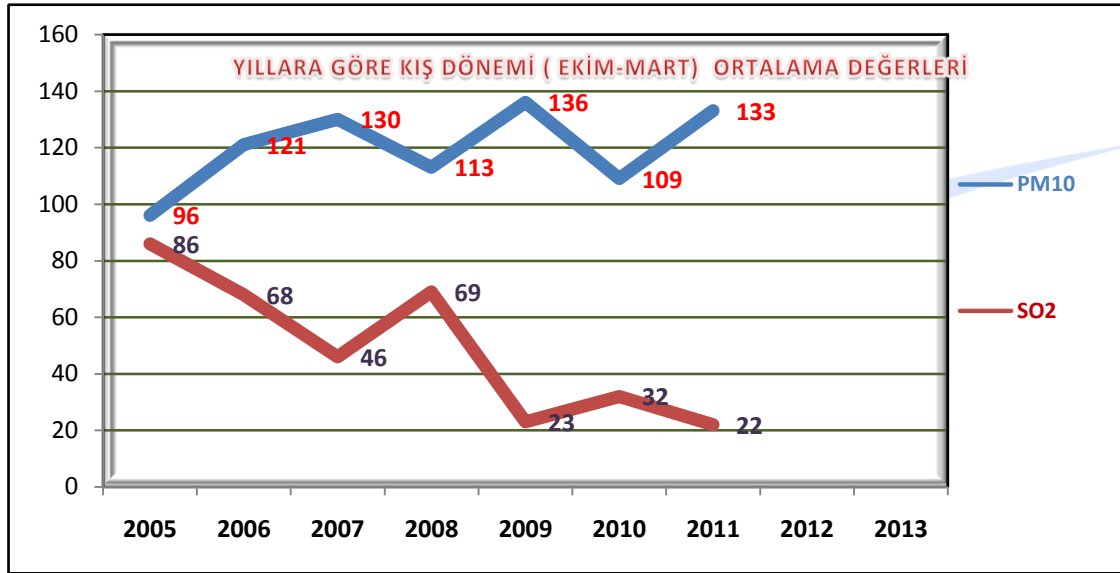
Tablo 9: Hava kirliliği ceza ve elkonulan kömür miktarı

YILI	Kişi / Firma	El konulan Kömür Miktarı (kg)	İl Dışına Gönderilen Miktar (kg)	Yedimeine Alınan Kömür Miktarı (kg)	Uygulanan Ceza Miktarı (TL)
1994-2003	169	2.139.780	1.088.665	1.051.115	76.033,61
2004	12	217.145	0	217.145	7.524,99
2005	11	157.660	0	157.660	10.678,87
2006	7	86.140	0	86.140	144.000,00
2008	7	81.850	0	81.850	20.799,00
2009	11	159.550	0	159.550	54.348,00
2010	16	342.550	0	342.550	134.878,00
2011	10	115.410	0	93.430	61.768
Toplam	239	3.314.035	1.088.665	2.225.370	502.096

Tablo 10: Yıllara göre kış dönemi ortalama değerleri

YILLARA GÖRE KIŞ DÖNEMİ (EKİM-MART ALTI AYLIK DÖNEM) ORTALAMA DEĞERLERİ									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SINIR DEĞER ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) SO ₂	250	250	250	250	225	200	175	150	125
SINIR DEĞER ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) PM	200	200	200	200	178	156	134	112	90
PM	96	121	130	113	136	109	133	124	
SO ₂	86	68	46	69	23	32	22	21	

İlimizde bir adet hava kalitesi ölçüm cihazı bulunmaktadır. Bu ölçüm cihazı 1.500.000 nüfuslu bir şehir için yetersizdir. Şehrimize en az iki ölçüm cihazı daha gerekmektedir.

Şekil 6: Yıllara göre kış dönemi ortalama değerleri

5- DEĞERLENDİRME

Avrupa Birliği uyum süresince, 06.06.2008 tarih ve 26898 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ile hava kalitesi sınır değerlerine yıllara göre kademeli azaltma getirilmiştir. Bu çerçevede, SO₂ (Kükürtdioksit) Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar **125 µg/m³** (sınır değerın %50’si) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalması gerekmektedir.

Tablo 11: 2008 -201 kış dönemi sağlanması gereken eşik değerler

2008 VE 2014 YILLARI ARASINDA KIŞ DÖNEMLERİNDE SAĞLANMASI GEREKEN ORTALAMA EŞİK DEĞERLERDEKİ DEĞİŞİM TABLOSU						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SINIR DEĞER (µg/m³) SO₂	250	225	200	175	150	125
SINIR DEĞER (µg/m³) PM	200	178	156	134	112	90

Tabloda görüldüğü üzere, ilgili yönetmelik gereğince, illerin 2008 ile 2014 yılları arasındaki 6 yıl süresince, kış aylarında atmosferde yer alan karbondioksit ve partikül madde miktarlarını, eşik değer oranında kademeli olarak düşürmeleri gerekmektedir.

Bu çerçevede kükürtdioksit eşik değeri %50, Partikül Madde eşik değeri %55 düşüş göstermektedir.

Emisyon değerlerini düşürmenin en temelde iki yöntemi mevcuttur;

- 1- Emisyon kaynaklarını azaltmak,
- 2- Emisyon kaynaklarından oluşan gaz atıkların kontrollü, düşük seviyede ve standartlar çerçevesinde salınımını sağlamaktır.

Ancak Gaziantep ilinde, emisyon değerlerini düşürmek adına birinci maddenin uygulanma şansı bulunmamaktadır. Henüz gelişmekte olan ülke kapsamında bulunan ülkemizin en hızlı kalkınan ve gelişen illerinden birisi Gaziantep’dir. Her geçen gün ilin nüfusu artış göstermekte, ilde toplamda talep edilen enerji miktarı artmaktadır. Dolayısı ile harcanan enerjinin en büyük payına sahip ısınma kaynaklı enerji miktarı ve beraberinden ısınmadan kaynaklı emisyon miktarı artış göstermektedir.

Ayrıca yine Gaziantep ili hızlı bir şekilde yeni yatırımların gerçekleştiği bir ildir ve her yıl ildeki toplam sanayi ve imalat yatırımı sayısı artış göstermektedir. Bu da beraberinde sanayiden kaynaklı emisyon artışını getirmektedir.

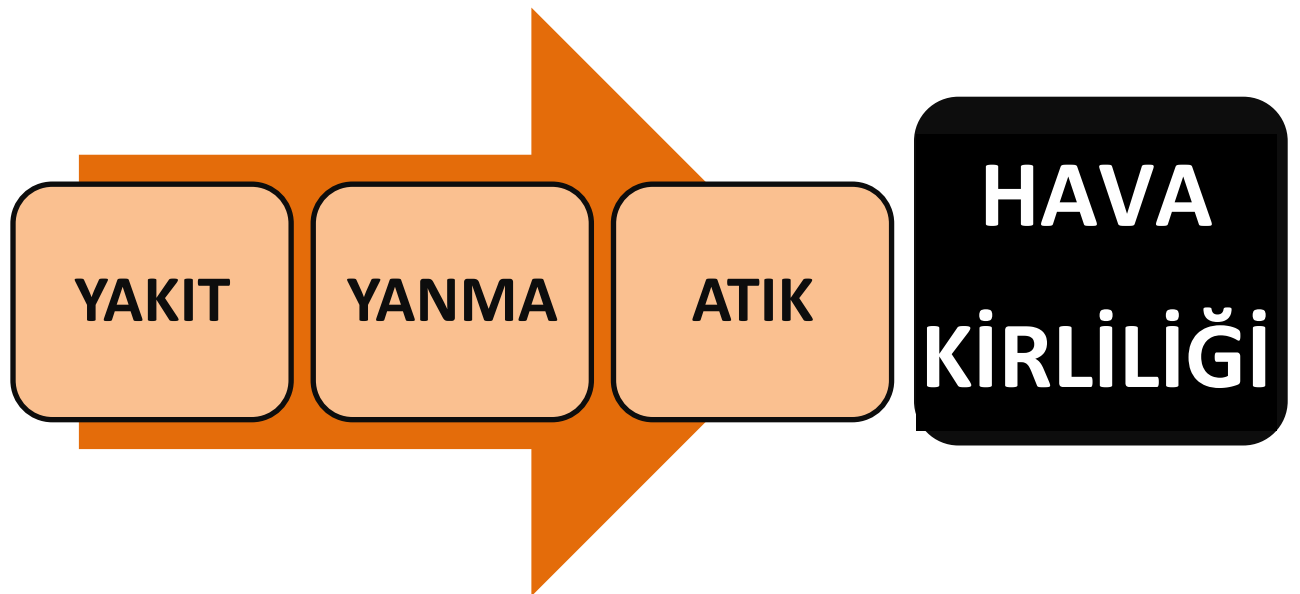
Yine benzer bir şekilde, ildeki ulaşım aracı sayısı her yıl artmakta ve ulaşımdan kaynaklı emisyon miktarı da bu artışa eşlik etmektedir.

İlin tüm bu gelişme potansiyelleri düşünüldüğünde, emisyon kaynakları sayısının azalmadığı ve yakın bir gelecek için de azalmayacağı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle Gaziantep ilinde, emisyon değerlerini düşürmek için en temel yöntem, emisyon kaynaklarından oluşan gaz atıkların kontrollü, düşük seviyede ve standartları sağlayacak şekilde olmasını sağlayabilmektir.

Emisyon kaynağında, gaz atıklarının kontrollü, düşük seviyede ve standartları sağlayacak şekilde olması için;

- 1- Tüm yanma işlemleri için, yakıtların, kirlilik yükü düşük türlerinin ve standartlara uygun yakıt cinslerinin kullanılmasını sağlamak.
- 2- Tüm yanma işlemleri için, uygun yanma yönteminin, teknolojisinin uygulanmasını sağlamak,
- 3- Yanma sonrası oluşacak atık gazların, atmosfere salınmadan önce, atmosfere salım standartlarını sağlayacak ön işlemlerden geçmesini sağlamak gerekmektedir.

GAZİANTEP İLİNDE HAVA KALİTESİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Isınma	Yakıt Kalitesi	1	A
	Yakma Sistemleri		B
	Kışın, karasal iklime sahip olunmasından dolayı yılın 5 ayı ısınma ihtiyacı duyulması		C
Sanayi	Sanayi şehri olmasından dolayı sanayi tesisinin fazla olması	2	A
	Kirletici Vasfı Yüksek Olan Sanayi Tesislerinin Olması		B
Trafik	Taşıt Sayısı	3	A
	Motorlu Taşıtlarda Kullanılan Akaryakıt Kalitesi		B
Topoğrafik Durum, nüfus ve Şehir Merkezinin Yapılanma Durumu	Nüfusun 1.500.000 civarında olması	4	A
	İl Merkezinin Çanak Konumunda Olması		B
	Şehir Merkezinde Yoğun Yapılaşma Olması		C
Atmosferik ve Meteorolojik Şartlar	İnverziyonun Sık Olması	5	A
	Sıcaklığın Düşük Olması		B
	Rüzgar Hızının Az Olması		C

Gaziantep İli hava kalitesini etkileyen faktörler 1-5 arasında değerlendirilmiştir.

1 : Çok Önemli, 2: Önemli, 3: Az Önemli, 4: Daha Az Önemli, 5: Önemi Çok Az

6- HEDEFLER

ANA HEDEF;

Gaziantep'te yaşayan bireylerin sağlıklı ve kaliteli bir yaşam ortamını ve bunun şartlarından birisi olan temiz havayı temin edebilmek, HAVA KİRLİLİĞİNİ ÖNLEMELİK.

GENEL HEDEF

Hava kirliliğinin çevre ve insan sağlığı üzerindeki zararlı etkilerini önlemek veya azaltmak, hava kalitesi ile ilgili oluşturulmuş kriter ve standartları sağlamak. Kirletici emisyon değerleri açısından, uluslararası kabuller ve ulusal mevzuatımız tarafından belirlenmiş sınır değerleri aşmamak.

➤ ALT HEDEFLER

- Gaziantep'te yenilebilir enerji kaynaklarının, toplam enerji tüketimi içindeki payını arttırmak,
- Tüm enerji kullanımlarında, minimum enerji maksimum fayda denklemini sağlamak,
- Doğa ile uyumlu üretim yöntemlerini geliştirmek,
- İnsan faaliyetlerinden kaynaklanan hava kirliliğinin, doğanın kendi döngüsü çerçevesinde bertaraf edebileceği düzeyde tutmak,

➤ YÖNTEMLER

- Gaziantep'te tüketilen tüm yakıtların kalitesini yükseltmek, daha az kirletici yakıt türlerinin yaygınlaşmasını sağlamak,
- Özellikle sanayi tesislerinde yanma süreçlerinin en üst teknoloji ile gerçekleşmesini sağlamak,
- En uzun mesafede, en çok yolcu ve eşya taşınımı için en az araç ve en az yakıt denklemini sağlayan ulaşım sistemini kurmak,
- Enerji tasarrufu için gerekli donanımlara sahip binaların oluşmasını sağlamak,
- Hava kirleticilerinin, atmosfere en düşük düzeyde salınımını sağlayacak bertaraf yöntemlerinin, her türlü kirletici noktada devreye alınmasını sağlamak,

7- HAVA KİRLİLİĞİNİN AZALTILMASI İÇİN GENEL ANLAMDA ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER

PLANLAMA VE YAŞAM ALIŞKANLIKLARINA DAİR

- Şehrin yerleşim planlamasında, hava sirkülasyonunu sağlayacak boşluk alanlar oluşturulması sağlanmalı, rüzgârın şehir içinde akışını engelleyecek yapılaşma düzenine engel olunmalıdır.
- Sanayi tesisleri ile yerleşim alanları arasında belirli mesafe bırakacak imar düzenlemeleri yapılmalı, kent içindeki sanayi tesisi ve imalathanelerin kent yerleşimi dışına taşınması için altyapı çalışmaları yapılmalıdır.
- Taş Ocakları, Kıрма Eleme Tesisleri, Brikethaneler, Mermer Atölyeleri vb. toz oluşumu riski yüksek tesislerin yerleşim alanları dışına taşınması sağlanmalıdır.
- Fırın, Fırınlı Lokanta vb. gibi yerleşim alanı içinde yer alması gereken işyerlerinin uygun yakıt, baca ve filtre sistemine sahip olup olmadıkları düzenli olarak denetlenmelidir.
- Gece ve gündüz 15°C'nin üzerinde olduğu günlerde kalorifer ve sobalar yakılmamalıdır.
- Kalorifer ve sobaların; işyerlerinde, bina iç ortam sıcaklığı 18 °C, konutlarda ise 20 °C den yukarıda olmayacak şekilde yakılmalıdır.
- Bireysel araçlar yerine toplu taşıma araçlarının kullanımı yaygınlaştırılmalı, şehir içinde en yoğun ulaşım akımının olduğu güzergâhlar için en verimli toplu taşıma araçları tercih edilmelidir.
- Şehir içinde, kent sakinlerinin güvenli bir şekilde kullanabileceği bisiklet yolları oluşturulmalıdır.
- Yürüme mesafesindeki yerlere yürüyerek ya da bisikletle ulaşım tercih edilmelidir.
- Şehrin sakinlerinin tasarruflu enerji tüketim ürünlerini kullanması için bilgilendirme çalışması yapılmalı ve bu ürünlerin kullanımı teşvik edilmelidir.
- Kamu tesislerinde tasarruflu enerji tüketim ürünlerinin kullanımı zorunlu tutulmalıdır.
- Kullanılmayan zamanlarda ışıklar ve elektrikli aletler kapatılarak enerji tasarrufu sağlanmalıdır.
- Çevrenin önemi ve korunması ile ilgili eğitimler ile kamuoyunun bilgilendirilmesi sağlanmalıdır.
- Kent içinde orman alanlarının ve yeşil alanların yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

YAKITLARA DAİR

- Toplam enerji tüketiminde fosil yakıt kullanımı miktarı azaltılmalı, temiz enerji (rüzgâr, jeotermal, güneş enerjisi) kaynaklarının kullanımı arttırılmalı, bununla ilgili üniversite – sanayi firmaları işbirliği ile kullanılabilir ve ekonomik teknolojik ürünlerin geliştirilmesi sağlanmalı ve bu ürünlerin kullanılması teşvik edilmelidir.
- İlimizde ısınma amaçlı kullanılan enerji kaynağının 2/3'ünü kömür oluşturmaktadır. Isınma amaçlı kullanılan yakıt türleri içinde kömürün oranını düşürmek ve daha temiz bir yakıt türü olan doğalgazın kullanımını yaygınlaştırmak için tedbirler ve teşvikler uygulanmalıdır.
- Altyapısı olmayan bölgelerde de doğalgaz kullanımını sağlayacak altyapı çalışmaları hızlandırılmalıdır.
- Özellikle plansız yapılaşmış, ekonomik gelişmişliği düşük bölgeler için, doğalgazın altyapı sistemi kurulmadan da kullanılmasını sağlayan –sıvılaştırılmış doğalgaz vb. - yöntemler geliştirilmeli ve kömür – odun sobaları yerine doğalgaz sobalarının kullanılması sağlanmalıdır.
- Her yıl ilimizde satışı yapılacak katı yakıt türlerinin standartlarının ilan edilerek, bu standartlara uymayan yakıt tür ve cinslerinin ile girişi yasaklanmalıdır.
- İle girişi yapılacak her tür katı yakıtın izinli üretici/ithalatçı/dağıtıcı tarafından getirilmesi, izinli firmalar tarafından satılması sağlanmalı, bu yöntemle kaçak yakıtın ile girişi ve satışının önüne geçilmelidir.
- Yerleşim içinde faaliyet gösteren fırın ve fırınlı lokantaların kullanacağı odun türleri için standartlar belirlenmeli ve bu tip katı yakıtların kullanılıp kullanılmadığı düzenli olarak denetlenmelidir.
- İle girişi ve satışı yapılan katı yakıtlar için düzenli olarak denetim yapıp, numunelerin tahlil ettirilerek, katı yakıtların belirlenen standartları sağlayıp sağlamadıkları kontrol edilmelidir.
- Katı yakıt denetimleri için ilgili kamu birimlerinde daimi ekipler oluşturulmalı ve denetim araçları tahsis edilmelidir.
- Tüketicilerin, kömürlerini izin belgeli firmalardan alması sağlanmalı, bu konuda tüketiciler hangi türde, hangi kalitede yakıt tercih etmeleri ve yasal sisteme uygun katı yakıtları nasıl ayırt edebilecekleri konusunda bilgilendirilmelidir.
- İlimizde kaçak mazot, kaçak biodizel, kaçak madeni yağ üretimine ve satışına engel olmak için, bu ürünleri üretecek prosese sahip tesisler düzenli olarak denetlenmeli, akaryakıt istasyonları düzenli olarak denetlenmeli ve özellikle promosyonlu ve düşük fiyatlı ürün satan tesisler kontrol edilmelidir.
- İlimizde üretimi yapılan prina odunlarının üretimi izinli hale getirilmeli, prina odunlarının standart sağlayacak şekilde üretilmesi sağlanmalı, standart sağlamayan ürünlerin kullanımına izin verilmemelidir.

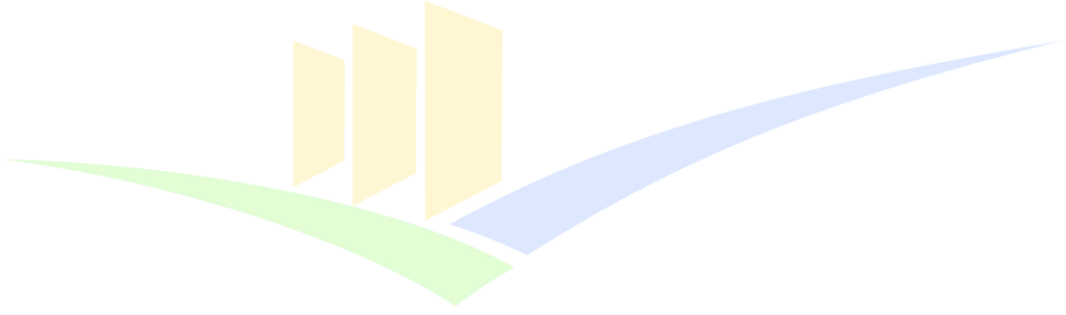
YANMA SİSTEMLERİNE DAİR

- Sanayi yatırımlarının kuruluş aşamalarında, çevre mevzuatlarınca alınan izinler kapsamında yanma sistemleri için uygun teknolojiyi kullanmaları yönünde yönlendirilmeleri sağlanmalı, özellikle ÇED Yönetmeliğine tabi tesislerin yanma sistemleri, henüz planlama aşamasında gözden geçirilmeli ve gerekli durumlarda daha yeni ve uygun teknolojilerin kullanılması önerilmelidir.
- Kalorifer kazanlarının tekniğine uygun yakılması ve kazan bakımı işlerinde çalışacaklar için “**Yetkili Kalorifer Ateşçisi Kursları**” düzenli olarak ve belirli aralıklarla gerçekleştirilmelidir.
- İşyerleri, kamu kurum ve kuruluşları ve konutlarda ateşçi/kaloriferci belgesi olmayan kaloriferci çalıştırılmamalı ve bu kurala uymayan binalar için cezai müeyyideler uygulanmalıdır.

YANMA SONUCU OLUŞAN ATIK GAZLARA DAİR

- Sanayi kuruluşları ve işletmelerin emisyon kaynaklı “Çevre İzin”lerinin alınması sağlanmalıdır. “Çevre İzni” olmayan tesislerin çalışmasına izin verilmemelidir.
- Emisyon içerikli “Çevre İzni” için başvuran tüm tesislerin, yönetmelik doğrultusunda emisyon kaynakları ölçülerek, atmosfere yayım standartlarını sağlayıp sağlamadıklarını kontrol edilmelidir.
- Atmosfere yayım standartlarını sağlayamayan tesislerin teknolojilerini, proseslerini, yakma sistemlerini ve yakıtlarını kontrol edilmeli, tüm bu önlemlerle standartı sağlayamayan tesisler için filtre önlemleri aldırılmalıdır.
- Yerleşim alanları içinde bulunan fırın, fırınlı lokantaların baca yükseklikleri ve filtreleri için standart belirlenmeli ve yapılan denetimlerde bu standartları sağlayıp sağlamadığı kontrol edilmelidir.
- Motorlu araçların egzoz emisyonlarının standartlara uygun halde trafiğe çıkmaları sağlanmalıdır.
- Motorlu araçların egzoz emisyon değerlerinin standartlara uygun olduğunu belgelemek için egzoz emisyon belgelerini almaları sağlanmalı, teşvik edilmeli ve denetlenmelidir..
- Egzoz ölçüm yetkisi verilen kuruluşların, egzoz ölçümlerini standartlara uygun yapıp yapmadıkları rutin yapılacak denetimlerle kontrol edilmelidir.
- Şehir içinde ve ilçelerde, hareket halindeki araçlarda egzoz denetimleri yapılarak, araçların egzoz emisyon belgeleri bulunup bulunmadığı kontrol edilmeli, izin veya izinsiz olsalar dahi emisyon değerlerinin uygun olup olmadığı kontrol edilmelidir.

- Yakıt olarak kaçak mazot, kaçak biodizel ve kaçak yağ kullanma olasılığı yüksek olan otobüs, minibüs, dolmuş ve servis araçlarının egsoz emisyon ölçümüne öncelik verilmelidir.
- Belirtilen sorunların giderilmesi için bu konu ile görevlendirilmiş Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ile Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından denetim ve kontrollerin sık ve standartlara uygun olarak yapılması sağlanmalıdır.
- Hava kalitesi ölçüm istasyonu sayısı artırılmalıdır.

MİNİMUM SAYISAL HEDEFLER

- Her yıl “Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik” kapsamına giren en az 100 adet tesise “Çevre İzni” vermek. Tüm bu tesislerden kaynaklı sanayi emisyonlarını kontrol altına almak.
- Gaziantep ili sınırları içinde, 2018 yılına kadar “Çevre İzni” kapsamında olan ve izin almayan tesisin kalmaması,
- Çevre iznine tabi olan veya olmayan, ancak emisyon değerleri noktasında risk taşıyan, Petro-kimya, kurşun izabe, çimento, atıkyağ geri dönüşüm, metal ergitme, asfalt şantiyesi, taş ocakları ve kırma eleme tesisleri, mercimek üretim, bulgur üretim, bitkisel yağ ve zeytinyağı üretim tesislerinde, sektörel denetimlerin yapılması ve her bir tesisin yılda en az bir kez denetiminin yapılması,
- Doğalgaz kullanım oranının 2018 yılına kadar minimum %50 olması,
- Katı yakıt ithalatçısı/üretici ve dağıtıcısı olan firmaların ürünlerinden, her yıl en az ikişer numune alınarak tahlillerinin yaptırılması ve ile giren yakıt kalitesinin kontrol edilmesi,
- Isınma amaçlı enerji için, merkezi ısınma sisteminde kömür kullanan, en az 8-10 daireden oluşan apartmanlar için bacada filtre sistemlerinin geliştirilmesi,
- Her yıl, trafiğe kayıtlı araçların 2/3 ünün egsoz emisyon ölçümünün yaptırılması,
- Her yıl, ilde trafiğe kayıtlı araç sayısının 1/1.000’i kadar aracın seyir halinde iken denetlenerek, egsoz emisyon belgesine sahip olup olmadıkları, belgeli ya da belgesiz de olsalar emisyon değerlerinin standartlara uygun olup olmadıkları denetlenmesi,
- Egsoz emisyon ölçüm yetkisi alan özel firmaların her birinin yılda iki kez denetlenmesi,
- Hava Ölçüm istasyonu sayısının her iki yılda bir arttırılarak, 2023 yılına kadar 6’ya çıkarılması.
- 2015 yılından itibaren SO2 ve PM değerlerinin günlük sınır aşım sayısının kış dönemi boyunca “0” olması,
- 2023 yılına kadar kent yerleşim alanı sınırını çevreleyen Kent Ormanı’nın oluşturulması ve bu ormanın kent yerleşimi içinde oluşturulan yeşil kuşaklarla bağlanması,
- Kent yerleşimi içinde, günlük ihtiyaç maddeleri üretimi dışında üretim yapan sanayi tesisleri ve imalathanelerin konut alanları dışına taşınması,

Gaziantep İl Temiz Hava Eylem Planı Takvimi

Yapılması Planlanan Eylem-Proje-Faaliyet	2013	2014	2015	Eylemi Yapacak Kurum Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kurum/ Kuruluş
Hava Yönetimi ile ilgili denetim programının oluşturularak ısınma, sanayi ve motorlu taşıt bazında denetim ve kontrollerin yapılması				- Gaziantep Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) - Büyükşehir Belediye Başkanlığı	- Belediyeler - Sağlık İl Müdürlüğü - Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü - İl Jandarma Komutanlığı - İl Emniyet Müdürlüğü
Hava kalitesi ön değerlendirme çalışmalarının tamamlanması (Bölgesel ağ merkezlerinin kurulması ile paralel)				- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü) - Gaziantep Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	Belediyeler
Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun işletimi				- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü) - Gaziantep Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	

ÇED raporlarının inceleme ve değerlendirilmesinde hava kalitesi sınır değerlerinin göz önünde bulundurulması																		(ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü)	
																		Gaziantep Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	
Organize Sanayi Bölgeleri ve sanayi tesisleri yer seçiminde, yerleşim alanlarının hava kirliliğinden etkilenme durumunun dikkate alınması																		Gaziantep Büyükşehir Belediyesi	Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü
Eğitim programları düzenleme ve halkın bilgilendirilmesi																		- Gaziantep Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) - Büyükşehir Belediye Başkanlığı	- Belediyeler - Meslek Odaları - Ulusal/Yerel Medya
Kalorifercilere eğitim verilmesi																		- Milli Eğitim İl Müdürlüğü (Halk Eğitim Merkezi) - Gaziantep Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) - Büyükşehir Belediye Başkanlığı	
Katı yakıt tercihleri ve izinli yakıtların seçilmesinde halkın Bilgilendirilmesi																		- Gaziantep Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) - Büyükşehir Belediye Başkanlığı	

8- ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN YAPILAN ÇALIŞMALAR

- 15/02/2012 tarihli Müdürlüğümüz yazısı ile, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına Egzoz gazı ölçüm cihazı ihtiyacımız olduğu bildirilmiş ve cihazın alımı için ödenek talebinde bulunulmuştur. 12/03/2012 tarihinde Bakanlığımız cevabi yazısı ile cihazların toplu olarak alımının yapılacağı ve İl müdürlüklerine dağıtımının yapılacağı bildirilmiştir.
- Bakanlığımızın 29.06.2006 tarihli 7530 sayılı Yetki Devri Genelgesi ile (2006/19) kapsamında Büyükşehir Belediye Başkanlığına satışa sunulan katı yakıtların denetimini yapma ve idari yaptırım kararı verme yetki devri yapılmıştır.
- 17/03/2005 tarih ve 25758 sayılı Resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinin 20. Maddesine göre; “Hava Kirliliğinin yaşandığı yerleşim yerlerindeki konutlar, işyerleri ve sanayide güneş, jeotermal, ısı pompaları ve benzeri yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları ile doğalgazın ısınma amaçlı kullanımı teşvik edilir.” ifadesi yer almaktadır.

Bu yönetmeliğe istinaden ilimizde 30/06/2009 tarih ve 2009/54 karar nolu Mahalli Çevre Kurulu Kararı alınmıştır.

- 2011 yılında 45 denetim yapılmış, 115.410 kg kömüre el konulmuş, 89.820 TL ceza uygulanmıştır.
- Mahrukatçılar Odası, Büyükşehir Belediyesi ve GAZDAŞ ile toplantı yapılmış olup, hava kirliliği ile mücadele için yapılacak çalışmalar konusunda ortak çalışmalara başlanılmıştır.

9- HAVA KİRLİLİĞİ İLE MÜCADELE KAPSAMINDA SORUMLU KURUM VE KURULUŞLAR TARAFINDAN ORTAK YAPILACAK İŞ VE ÇALIŞMALAR

A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN YAPILACAK ÇALIŞMALAR:

- 1- İl Müdürlüğümüz tarafından, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Zabıta Daire Başkanlığı ekiplerine yönelik, hava kalitesi yönetimi mevzuatı konusunda eğitim düzenlenecek, uygulamaların standart hale gelmesi sağlanacak,
- 2- Mahrukatçılar Odası yakınında bulunan kontrol noktasında görev yapmak üzere Müdürlüğümüzden 1 personel görevlendirilecek,
- 3- Uygunluk Belgesi alan firmalardan belirli aralıklarla kömür numunesi alınacak,
- 4- Sosyal Yardımlaşma Vakıfları tarafından dağıtılan kömürlerden düzenli olarak numune alınacak,
- 5- Katı Yakıt Satıcısı Kayıt belgesi almayan firmalarla ilgili olarak Mahrukatçılar Odası ile belirli aralıklarla toplantılar düzenlenecek ve belgesiz satış yaptığı tespit edilen firmalar cezalandırılacak,
- 6- Yetkili Kalorifer Ateşçisi Kurslarına, Belediye ve Makine Mühendisleri Odası ile birlikte, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü personelleri de eğitim katkısı sağlayacak,
- 7- Halkı bilinçlendirici broşür ve kitapçıklar bastırılacak,
- 8- Kirlletici konsantrasyonları hakkındaki güncellenmiş bilgiler kamuoyuna medya, basın, bilgi ekranları veya bilgisayar ağı ile duyurulacak,
- 9- 2016 yılına kadar apartmanların bacalarına filtre takılması zorunluluğu için MÇK kararı alınacak,
- 10- Bakanlığımızın KENTAIR projesi kapsamında AB desteği ile katkı sağlanması olanakları araştırılacak,
- 11- Sanayi tesislerinden, ısı yanma güçlerine göre çevre izni alması gerekenlerin izinlerini almaları sağlanacak,
- 12- Gözlem düzeyinde emisyon kirliliği tespit edilen her firmadan emisyon ölçümü talep edilecek, analiz sonuçlarına göre önlemlerini alması sağlanacak,
- 13- Emisyon kirliliği riski yüksek olan sanayi sektörleri belirlenecek, proseslerine uygun önlemler saptanacak ve her bir üretim sektörü temsilcileri ile ayrı ayrı eğitim toplantıları düzenlenerek alınması gereken önlemler konusunda bilgilendirilecek,
- 14- Yeni kurulması planlanan tesislerin ÇED süreçlerinde emisyon kaynaklı kirlilikler için en uygun üretim teknikleri, yakıt cinsleri ve teknolojik önlemler belirlenecek ve yatırımcılardan bu uygulamalar için taahhüt alınacak,
- 15- Sanayi alanlarının yer seçiminde, yerleşim alanlarının en az etkileneceği alanların belirlenmesi sağlanacak, plan yapma yetkisi olan kurumlarla bu konuda fikir alışverişinde bulunulacak,

- 16- Her yıl “Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik” kapsamına giren en az 100 adet tesise “Çevre İzni” vermek. Tüm bu tesislerden kaynaklı sanayi emisyonlarını kontrol altına alınacak,
- 17- Belirli aralıklarla ve düzenli olarak kent içinde, araçların emisyon izin belgeleri denetlenecek,
- 18- Müdürlüğümüz bünyesine egsoz gazı ölçüm cihazı alınarak, emisyon pulu almış araçların, egsoz gazı salınımlarının standartları sağlayıp sağlamadıkları kontrol edilecek,
- 19- Egsoz gazı ölçüm yetkisi almış olan firmalar denetlenerek, ölçüm cihazlarının kalibrasyonunun düzenli yapılıp yapılmadığı, ölçümlerin istenilen düzende yapılıp yapılmadığı kontrol edilecek,
- 20- Motorlu araçların egsoz emisyon değerlerinin standartlara uygun olduğunu belgelemek için egsoz emisyon belgelerini almaları sağlanacak ve denetlenecek,
- 21- Egsoz ölçüm yetkisi verilen kuruluşların, egsoz ölçümlerini standartlara uygun yapıp yapmadıkları rutin yapılacak denetimlerle kontrol edilecek,
- 22- Şehir içinde ve ilçelerde, hareket halindeki araçlarda egsoz denetimleri yapılarak, araçların egsoz emisyon belgeleri bulunup bulunmadığı kontrol edilecek,
- 23- Sosyal Yardımlaşma Vakıfları tarafından standartlara uygun olmayan kömür dağıtılmaması için önlem alınması yazı ile bildirilecek,
- 24- İlimizde dökme kömür satışı yasaklanacak ve tüm kömürlerin torbalanarak satılması sağlanacak,
- 25- Tüm kömür satıcılarının, Mahrukatçılar sitesinde satış yapmaları sağlanacak,
- 26- Hava kirliliğinin yaşandığı yerleşim yerlerindeki konutlar, işyerleri ve sanayide güneş enerjisi, jeotermal, ısı pompaları ve benzeri yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları ile doğalgazın ısınma amaçlı kullanımının teşvik edilmesi sağlanacak,

B) BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ TARAFINDAN YAPILACAK ÇALIŞMALAR:

- 1- Büyükşehir Belediyesine ait 10 kişilik zabıta ekibinin, ısınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin kontrolü amacı ile denetimlerini sürekli olarak devam ettirmesi sağlanacak,
- 2- Zabıta Daire Başkanlığı tarafından baca temizliği hakkında duyuru yapılması sağlanacak ve denetimler yapılacaktır,
- 3- Denetlenen noktalardan kontrol noktasından alınan kömür uygunluk yazısı ve baca temizlik fişi istenecek,
- 4- Halkı bilinçlendirici broşür ve kitapçıklar bastırılması sağlanacak,
- 5- Doğal gaz kullanımına geçen konutların Su ve Çevre Temizlik Vergilerinde acil ve belirli bir süreye bağlı olarak indirim yapıp yapılamayacağı Büyükşehir Belediyesi tarafından araştırılacak,
- 6- Yeni ruhsat alacak binalara Doğal gaz kullanma mecburiyeti getirilmesi sağlanacak,
- 7- Gece ve gündüz 15 °C'nin üzerinde olduğu günlerde kalorifer ve sobaların yakılmaması sağlanacak,
- 8- Kalorifer ve sobaların; işyerlerinde, bina iç ortam sıcaklığı 18 °C, konutlarda ise 20 °C den yukarıda olmayacak şekilde yakılması teşvik edilecek,
- 9- İle girişi yapılacak her tür katı yakıtın izinli üretici/ithalatçı/dağıtıcı tarafından getirilmesi, izinli firmalar tarafından satılması sağlanmalı, bu yöntemle kaçak yakıtın ile girişi ve satışının önüne geçilmesi için denetimler yapılacaktır,
- 10- Yerleşim içinde faaliyet gösteren fırın ve fırınlı lokantaların kullanacağı odun türleri için standartlar belirlenecek ve bu tip katı yakıtların kullanılıp kullanılmadığı düzenli olarak denetlenecek,
- 11- Kalorifer kazanlarının tekniğine uygun yakılması ve kazan bakımı işlerinde çalışacaklar için “Yetkili Kalorifer Ateşçisi Kursları” düzenli olarak ve belirli aralıklarla gerçekleştirilecek,
- 12- İşyerleri, kamu kurum ve kuruluşları ve konutlarda ateşçi/kaloriferci belgesi olmayan kaloriferci çalıştırılmaması sağlanacak ve bu kurala uymayan binalar için cezai müeyyideler uygulanacak,
- 13- Isınma amaçlı enerji için, merkezi ısınma sisteminde kömür kullanan, en az 8-10 daireden oluşan apartmanlar için bacada filtre sistemlerinin geliştirilmesi sağlanacak,
- 14- Bacaların kış dönemi gelmeden bakım, onarım ve baca temizleme işlemlerinin yaptırılması ve yakıt ve yakma sistemlerinin uygunluğu denetlenerek bacada uygun emisyon çıkışlarının sağlanacak,
- 15- Hava kirliliğinin yaşandığı yerleşim yerlerindeki konutlar, işyerleri ve sanayide güneş enerjisi, jeotermal, ısı pompaları ve benzeri yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları ile doğalgazın ısınma amaçlı kullanımının teşvik edilmesi sağlanacak,

C) MAHRUKATÇILAR ODASI TARAFINDAN YAPILACAK ÇALIŞMALAR:

- 1- Mahrukatchılar Odasına üye kömür satış firmalarının, kömürü sattıkları binalara baca temizliği hizmetini de vermeleri de sağlanacak,
- 2- Mahrukatchılar Odası tarafından tahsis edilen Kömür Kontrol Noktası etkin hale getirilecek,
- 3- Kömür dağıtımı yapan araçlara mahrukatchılar odası kontrol noktasından alınan kömür dağıtım levhası asılması sağlanacak,
- 4- Kömür dağıtımı yapan küçük araçlar plakalarının mahrukatchılar odasına bildirmek kaydıyla şehir içi kömür taşıma araçları oluşturulacak,
- 5- Bireysel taşıyıcıların kontrol noktasından geçici taşıma belgesi alması sağlanacak,
- 6- İrtibat büroları KYS belgesi alınırken belirtilecek,
- 7- İrtibat bürolarına mahrukatchılar odası logosu asılması sağlanacak,
- 8- Halkı bilinçlendirici broşür ve kitapçıklar bastırılması sağlanacak.

D) GAZDAŞ TARAFINDAN YAPILACAK ÇALIŞMALAR:

- 1- Gazdaş tarafından 20.000 gaz sobası, gelir düzeyi düşük mahallelerde bu sobaların kullanımı teşvik edilecek, (gerekli destek ve taksitli satış olanakları GAZDAŞ tarafından araştırılacak)
- 2- Gaz Abonelik işlemlerinde taksitlendirme sistemi vb. doğal gaz kullanımını teşvik edici uygulamalar geliştirilmesi sağlanacak,
- 3- Halkı bilinçlendirme çalışmaları yapılacak,
- 4- Altyapısı olmayan bölgelerde de doğalgaz kullanımını sağlayacak altyapı çalışmaları hızlandırılacak.

GAZİANTEP İL ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK MÜDÜRLÜĞÜ

Budak Mah. Fevzi Çakmak Bulvarı No: 98 Şehitkamil/ Gaziantep

Tel: 0342 321 39 03 Faks: 0342 321 39 00

e-posta: gaziantep@csb.gov.tr